

si, ponesrečle rešiti iz porušenih hiš. O kupčiji se ve da ni govoriti v težko zadetem mestu. Večidel prebivalcev biva v šotorih ob cestah. Tudi plinova razsvitljava je poškodovana tako, da bo mesto prihodnje dni nerazsvitljeno. Mnogo hiš je tako razpokanih, da bi jih en sam sunek porušil. Na zemlji videti je razpoklin, iz katerih droben pesek vre. Tudi je duhati žveplo. Škoda se ceni na 8 milijonov dolarjev. Brodovi v pritišji ostali so nepoškodovani. Voda v reki ni narastla.

Mestice Somerville, 22 milj od Charlestona proč, je po potresa skoraj popolnoma pokončano. Razun tega delal je potres najhujše v Kolumbiji, Južni Carolini. Hiše gugale so se sèm ter tjà, tla pa so se dvigale in padale, kakor val morja. Ljudje bežali so polnagi, zmešani od strahu na cesto. Nekateri skakali so skozi okna. Tudi najboljše zidane hiše omajale so se do temelja. Do 10. ure v sredo dopoldne šteló se je 11 sunkov potresa. Zamorci so mislili, da nastane konec sveta in so se k molitvi zbirali na cestah. Skoraj nobena hiša ni obstala nepoškodovana.

V Belaplainu (Jova) pritekla sta vsled potresa dva velikanska potoka vode neznanega vira skoz mesto. Artežiški vodnjak metal je iz sebe več sto čevljev visoki curek vode, debelosti 16 palcev.

Kakor se brzjavlja „Times-om“, čutil se je potres tudi v provinciji Ontaris. Vsega skupaj zadel je potres 22 držav od meksikanskega zaliva gori do velikih jezerov in od atlantskega morja do reke Missisipi, toraj površje enega milijona angleških štirjaških milj.

* Velikanska pravda. Dediči 4 rodbin tožijo bavarski državni zaklad, da jim izplača uže od prejšnjega stoletja v Avgsburgu shranjeno dedšino. Dne 30. avgusta pa so oglasili pri zapuščinskem komisarju po kralju Ludoviku II. tirjatev do 60 milijonov mark z utemeljevanjem, da so kraljevi krasni gradovi „Linderhof“, „Herrenchiemsee“ in „Neu-Schwanstein“ stali najmanj 103 milijone. Zato se je potrosilo iz kraljeve civilne liste v 20 letih 40 milijonov, 13 milijonov je priznanega dolga, od kod se je toraj dobilo ostalih 50 milijonov?

Naši dopisi.

Od Krke 5. sept. — Po daljnem času ponudila se mi je zopet prilika, obiskati en del Dolenjske, pa utisi, katere sem prejel pri tem malem potovanju, bili so večinoma neugodni. Ako memogredé omenjam Litije, moram pač priznati, da tukaj kaže lep napredek: rudniki in pa pridelovanje svinca in živega srebra dajejo kraju uže mnogo življenja, prebivalcem pa tudi primerne zaslužka; sedaj je dodelano malo nad kolodvorom večje poslopje, mnogo večje, kakor se čuje, namenjeno za tovarno pa se je pričelo zidati tik železnice.

Kmalu po tem prišedši na Krško čul sem milo tožbo, da se je uže tudi v tamošnjih vinogradih zasejala trtna uš, katera uže hudo uničuje, edini vir prihodkov za Dolenjsko: vinsko trto. Kaj dela komisija zoper trtno uš, se je poprašavalo. Jaz se ve da, o njenem delovanju tudi nisem vedel povedati več, kakor je tamošnjim vinorejcem samim znano.

Nekateri nameravajo poskusiti gnojenje izključno s pepelom, drugi poskušajo živo apno in še drugi se še tolažijo z ameriško trto, pa eno je za vse slučaje gotovo, kdor si bo hotel vinograde svoje rešiti, moral jih bo še enkrat plačati, dolenjski ubogi vinorejci pa takega novega bremena ne bo mogel prenašati, temveč se ne da tajiti, da trtna uš pomenja za Dolenjsko go-

spodarski pogin, ako ji ne doide vnanja, izdatna pomoč. Letošnja letina kaže se v obče silno slaba: žita se je pridelalo prav malo, kjer ga ni toča popolnoma vničila; krompir je slab in gnjuje, enako malovredna je kuruza, ovsa se v ravnini malo seje, proso prav slabo kaže, edina ajda toraj ostaja, katera bi znala nekaj boljše biti. Za grozdje je sicer ugodno vreme, pa vina se vendar-le ne more pridelati, ker je spomladanski mraz ali pa kasneje toča trto skoraj uničila, vrh tega pa še Peronospora brani, da tu in tam nahajajoče se grozdje ne more dozoreti. V obče je tedaj gospodarski položaj Dolenjske silno žalosten.

Tri reči so vendar, ki so pri vsi veliki bedi tolažljive: pred vsem lepo vreme zadnjih 14 dni, to stori, da se otava spravlja z malimi stroški in lepa, dalje pričanja se vendar čutiti unanja pomoč, ker cesta čez Gorijance je preložena in priprave, da se preloži cesta z Novega mesta proti Šentjerneju, so baje dognane, ko nečno pa tudi priprave za premeščenje kmetijske šole v Grmu veselo napredujejo. Vse to tolaži Dolenjca, ker vidi, da ni zapuščen. Tretja vesela novica z Dolenjske pa je ta, da se raki v Krki zopet prikazujejo, da jih, kakor se mi je pripovedovalo, tu in tam uže zopet lové, na pr. v Kostanjevici.

V onih krajih, kjer je toča meseca julija vse uničila, namreč od Šentjerneja proti Novemu mestu je revščina, kakor se mi je trdilo, velika; ljudje stradajo uže sedaj, ako tudi pridelajo sedaj nekaj ajde in prosa. bo to minulo v malih tednih in v Vseh svetih, ne bodo imeli ničesar več, ako jim ne dojde unanja pomoč.

Še nekaj: V petek bil je somenj na Veseli Gori; tak večji somenj je delavcem in poslom vse velike okolice praznik, ne dela nihče, — kramarskega blaga se prodá mnogo, gotovo tudi živine kolikor toliko, največ pa vina.

To je žalostna prednost Dolenjske, da somanji dan praznujeta tudi delavec in posel, akoravno na somnji nima nikakoršnega posla.

Iz Ljubljane. — Ustanovna podpora za dolenjsko vinarsko šolo. C. kr. ministerstvo poljedelstva je za ustanovne stroške vinarske šole dolenjske privolilo državno podporo 20.000 gold. — S to izdatno podporo je enako ustrezno prošnji deželnega zbora kranjskega, kakor namenom šole.

— Vincencij Seunig, posestnik in trgovec, bivši predsednik kranjske hranilnice, eden najbolj čislanih meščanov ljubljanskih, v politično življenje ne segajoč, umrl je minulo nedeljo jutro po kratki bolezni v 79. letu svoje starosti. Sijajen pogreb njegov bil je v ponedeljek popoldne ob 6. uri. — Lahka mu bodi zemlja.

— Dvorni svetovalec Kromer. Kakor se poroča, umrl je v visoki starosti dvorni svetovalec, velikoletni deželni poslanec kranjski, vitez Leopoldovega reda, v torek minulega tedna v Mödlingu poleg Dunaja, kjer je bival s svojo družino, odkar je vpokojen. Pokojni bil je strog sodnik, hud in nespravljiv nasprotnik slovenskega naroda in njegovih pravic in enako v svojih govorih, kakor v vedenju svojem v deželnem zboru brezoziren. Nasprotna stranka volila ga je kot veččega poročevalca in pa brezozirnega nasprotnika slovenščine z neko nedoslednostjo v deželni zbor, dokler ni bil premeščen k najvišji sodnji na Dunaji. Pokojni bil je sorodnik pokojnika kanonika Kramerja, toda bila sta si po vsem nasprotna značaja izrekoma čisto nasprotna v političnem mišljenju in delovanju. S Kromerjem umrje specialiteta naših političnih nasprotnikov.

— Vreme ostalo je stanovitno lepo, kmetovalci so otavo do malega spravili v najugodnejšem vremenu. Čebele obetajo toliko in tako izvrstnega medú, kakorš-

nega se stari možje komaj spominjajo. Upamo tudi posebno dobrega ajdovega pridelka.

— Učiteljsko petindvajsetletnico praznovali so dne 2. septembra na Dobrovi naši narodni ljudski učitelji gg. Mat. Rant, Fr. Klinar, Fr. Praprotnik, St. Francelj in Fr. Kavčič. — Slovesnost, katera se je vršila v izglednem narodnem in prijateljskem duhu počastilo je še veliko število zasluženih naših učiteljev, med njimi: gg. Andrej Praprotnik, Ivan Tomšič, Jos. Levičnik. Razun učiteljskih krogov iz ljudskih šol pa je bil navzoč tudi gimn. profesor goriški gosp. Kožuh, domači gosp. župnik Babnik in kaplan gosp. Laznik. Gosp. dr. Poklukar prišel je tudi pozdravit lepo zbrano družbo, katera je po službi Božji v farni dobrovski cerkvi, obedovala v Mežnarjevi tamošnji gostilni, potem pa radovala se deloma v prosti naravi, deloma v Dolinarjevi gostilnici na Šujci. — Bil je v resnici vesel dan lepo zbrane družbe!

— Knez Alfred Lichtenstein odpove se — kakor „Vaterland“ naznanja — državnemu in štajerskemu deželnemu poslanstvu. Videti je, da je to sad Lienbacherjevega in Zallingerjevega rovanja. — Soditi je sicer, da knez Lichtenstein tega koraka še ni storil in da ga tudi ne bo storil brez pritrjenja svojih političnih somišljenikov, pa uže taka novica, objavljena v „Vaterlandu“, dokazuje zadosti, da je razdirati ložje kot zidati, vidi se pa tudi, da taki desničarski pristaši, kakoršna sta Lienbacher in Zallinger, najvspešneje podpirata nasprotnike naše.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Pretežje političnega življenja minulega tedna bilo je v ogerski stolnici vsled navzočnosti cesarjeve in njegovega odličnega spremstva, po slavnostih 200letnice, katera se je praznovala po vsi moči sijajno in pa vsled velikih vojaških vaj poleg Budimpešta. — Dunajsko mesto bilo je pri teh svečanostih zastopano po posebni deputaciji. — V Heiligenstadt-u, vasi na zahodni strani dunajski, sklenil je pretekli teden svoje življenje znan politik, časnikar in vrednik „Reforme“ Fr. Schuselka. Ta mož, rojen v Čeah, bil je začetkom strasten nasprotnik Čehov in avstrijskih Slovanov sploh, pa kmalu se je prepričal o pravičnosti naših zahtev, in čeravno rodod Nemeč, postal je v svoji „Reformi“ prav iskren zagovornik narodne enakopravnosti in pa samouprave. Pokojni bolehal je veliko let; avstrijski Slovani zgubé ž. njim prav zvestega zagovornika.

Trgovski minister Baquehem oddal je odločilnim krogom okrožnico, v kateri naglašá veliko važnost mestne železnice ter priporoča, da se združijo vse sile, dognati to za Dunaj sila važna stvar. — Mestni magistrat dunajski priporočal je mestnemu odboru, da se odboru za Radeckijev spominek prepusti za ta prihodnji kinč dunajskega mesta prostor med državno zbornico in justično palačo tik okrožne ceste „Ring“.

Gališka. — V ponedeljek dospel je cesar sem k velikim vojaškim vajam, katere trajajo krog 8 dni, povsod bil je sijajno sprejet.

Bolgarska. — Vprašanje zarad obstanka kneza Aleksandra, o katerem obširno govorimo tudi na drugem mestu današnjega lista, rešilo se bo očividno, pred kakor se je Evropa nadejala. — Vpliv telegrafičnega odgovora carjevega je popolen. Več, kot najmodrejše konference evropskih diplomatov, več kot ruska vojna 100,000 mož — imela je vspeha ta depeša

carjeva — se ve da z ozirom na jasne razmere med drugimi evropskimi državami, v očigled temu, da so Ruska, Nemška in Avstrijska vsaj glede odstavljenja kneza v popolnem soglasji. — Velikansk utis carevega odgovora, kaže se v tem da je knez Aleksander že odločno in uradno izrekel svoj namen odložiti Bolgarsko krono.

Pri sprejemu v Sofiji rekel je knez častnikom, ki so bili sprejeti v navzočih diplomatičnih zastopnikov:

„Sedem let delal sem za neodvisnost in korist Bolgarske. Poglavitna moja skrb obračala se je na vojno in častnike. Te smatram za svojo rodbino za svoje otroke. Pomirjen sem bil o mojem osebnem položaju, ko so me obdajali častniki, ki so bili moji spremljevalci v naših bojih za slavo Bolgarske. (Tu se knez zjoka). Ko sem ono žalostno noč slišal vriš, prašal sem pred vsem, jeli vojna tu. Ko se mi je odgovorilo, da, bil sem pomirjen, ker sem zaupal svoji vojni. — Vkljub vsem nesrečnim dogodbam se nisem zmotil nad mojimi častniki; vedeli so, kaj je storiti v nemirih, ki so sledili po mojem odhodu. Hvala Popovemu in Mutkurovu (knez objame ta dva častnika), — čast bolgarskih častnikov — je rešena; krog sebe, gledam vdane častnike, — s pohvalo morem Bolgarsko zapustiti, ker mir se ne bo kalil.

V kakoršnih koli okoliščinah bom, vpliv svoj porabljal bom v službi Bolgarske, in bom k Bogu za-njo molil. Moja duša bo zmiraj z mojimi častniki in pri vojski bom prvi, ki bo kot prostovoljec zahteval sprejema Konečno ne morem v Bolgarski ostati, ker car tega neče, zato ker moja navzočnost koristi dežele nasprotuje. Prisiljen sem, zapustiti prestol. (Tu sklikne Popov: Mi smo bili, smo in bodemo zmiraj z Vami! Pogum! Naprej!) Knez nadaljuje: Neodvisnost Bolgarske zahteva, da zapustim deželo, ker, ako bi tega ne storil, zasedli bi jo Rusi. Predno pa odidem, rad bi se posvetoval z višjimi častniki, da bi ustanovil vladarstvo, katero bo skušalo varovati koristi častnikov. V vseh slučajih računam na vojno.“

Telegrami s ponedeljka poročajo, da je bolgarska vlada zahtevala pri ruskem konzulu, da ker bolgarsko ljudstvo žrtvuje ljubljene kneza, zahteva poročta za bolgarsko neodvisnost, tedaj naj konzul v Petrograd vpraša: kedo je ruski kandidat za bolgarski prestol, želi obljube, da se Bolgarska ne zasede, da se ustava vzdrži in uprava ostane samostojna in da ruski general samo vredi bolgarsko vojno, v kateri morajo biti bolgarski, ne ruski častniki.

Odgovor Ruske na te zahteve bil je po vsem pritrjilen.

Žitna cena

v Ljubljani 1. septembra 1886.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 66 kr. — banaške 7 gold. 10 kr. — turšice 4 gold. 87 kr. — soršice 6 gold. 45 kr. — rži 4 gold. 87 kr. — ječmena 4 gold. 6 kr. — prosa 4 gold. 87 kr. — ajde 4 gold. 22 kr. — ovs 2 gold. 76 kr. — Krompir 2 gold. 50 kr. 100 kilogramov.

V Kranji 6. septembra.

Hektoliter: Pšenica 6 gld. 50 kr. — Rrž 5 gold. 20 kr. — Oves 2 gold. 92 kr. — Turšica 5 gold. 52 kr. — Ječmen 4 gld. 72 kr. — Ajda 4 gld. 87 kr. — Slama 100 kilogr. 1 gld. 90 kr. — Seno 2 gld. 30 kr. — Špeh 1 kilogr. 56 kr.